

CMEK požiūrio į regėjimo aštrumo patologiją analizė

Pareigūnai, dirbantys pagal aukščiausias skiltis (kai keliami aukščiausi reikalavimai sveikatai, t.y. I ir II skiltys) gali susidurti su įvairiais aplinkos poveikiais: ilgalaikis buvimas saulėje, žemoje ir aukštoje temperatūroje, drėgmėje, vėjyje, dulkėse, oro taršoje, aplinka, kur yra nuolatinė vibracija, ryškios šviesos arba blogas apšvietimas, rūkas, triukšmas, ilgalaikė nepatogi arba vienoda padėtis: ilgas stovėjimas, sėdėjimas, vaikščiojimas (pvz.: kelių patrulai). Šie asmenys privalo sugebėti: dirbti aukštyje (ugniagesiai, pasieniečiai), padidinto slėgio aplinkoje (narai), panaudoti ginklą (matyti objektus toli). Jie turi gebėti įveikti kliūtis, pastumti sunkius objektus (pvz. mašinas, daiktus), nušukti nuo aukštų objektų, kūno jėga įveikti barjerus, fiziškai sustabdyti kitų asmenų veiklą ir t.t. (šie ir kiti faktoriai vertinami ir JAV bei kitų šalių pareigūnų medicininėje atrankoje).

Kalifornijos valstijoje, kandidatams su prastesniu regėjimu neleidžiama dalyvauti kritiniuose įvykiuose, neleidžiama dirbti esant blogam apšvietimui (vakare, naktį), nes blogas regėjimas lėtina reakcijos greitį, apsunkina matymą nakties, prieblandos metu, nulemia matymo klaidas ir gali turėti įtakos neteisingam sprendimų priėmimui ar net nulemti letalias pasekmes, o, nešiojantiems lęšius, neleidžiama dirbti aplinkoje, kuri gali dirginti regėjimo sistemą (dulkės, dūmai ir kt.). Šie faktai rodo, kad yra rūpinamasi tiek pareigūnų sveikata, tiek galimomis regėjimo problemų pasekmėmis tarnybai. Taigi, Medicininės atrankos komisijose regėjimas yra vertinamas kaip kritiškai svarbi funkcija ir jai skiriamas ypatingas dėmesys, nes nurodoma, kad be aukščiau minėtų gebėjimų, pareigūnai turi vairuoti ekstremaliomis sąlygomis, esant priešiška miniai turi gebėti greitai išskirti reikiamus neutralizuoti objektus, vairuodami automobilį jie turi gebėti stebėti ne tik kelią, bet ir papildomus objektus, tikrindami dokumentus turi gebėti perskaityti smulkų šriftą ir t.t. Kaip minėta, rūpinantis pareigūnų sveikata ir norint išvengti sveikatos būklės nulemtų klaidų darbe, yra taikomi įvairūs pareigūnų funkcijų apribojimai.

Kalbant apie regėjimo patologiją, panaši praktika yra ir Lietuvoje: pavyzdžiui, asmeniui, kuris neskiria spalvų, leidžiama tapti pareigūnu, bet jis negali vairuoti tarnybinio transporto (tą apribojimą nulemia ir Sąvadas, ir profilaktinių sveikatos tikrinimų įstatymas).

Šiuo metu asmenys, norintys tapti pareigūnais ir kurių sveikata CMEK vertinama pagal I skiltį (aukščiausi reikalavimai sveikatai), turi matyti 5 eilutes (iš 10) regėjimo aštrumo lentelėje **be akinių ar lęšių**, t.y. jie privalo turėti 50 procentų regėjimą lyginant su šimtaprocentiniu.

Tiriamųjų, kurių sveikata tikrinama pagal II skiltį, regėjimo aštrumo vertinimas be akinių, neturi įtakos ekspertiniam sprendimui. Regėjimo aštrumas šiems tiriamiesiems vertinamas **tik su akiniais**, t.y. naujai priimami asmenys su akiniais turi matyti 6 eilutes (iš 10) regėjimo aštrumo lentelėje t.y. 60 procentų.

Asmenų, kurių sveikatos būklė vertinama pagal III skiltį: regėjimo aštrumas taip pat vertinamas **tik su akiniais** ir jų akinių stiprumas gali būti ženkliai didesnis (iki 10 dioptrijų).

Pagal I skiltį dirbančių pareigūnų regėjimo aštrumui keliami reikalavimai yra tokie pat kaip ir naujai priimamiesiems, o dirbantiems pagal II ir III skiltis priimami individualūs sprendimai, atsižvelgiant į darbo sąlygas ir pobūdį.

VRM Medicinos centro nuomone Lietuvoje taikomi apribojimai dėl regėjimo problemų nėra per griežti, nes, leidžiant pareigūnams dirbti su blogesniais regėjimo rodikliais, tai atsilieps jų darbo kokybei ir turės neigiamos įtakos pačių pareigūnų sveikatai (galimos traumos, tinklainės atšoka, kuri įvyksta didesnių fizinių krūvių metu, galimi uždegiminiai akių susirgimai ir jų pasekmės, kartais sukeliančios net regėjimo netekimą).